

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

5 december 2003

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Luc Martens, Jos De Meyer en Gilbert Vanleenhove –
betreffende het infrastructuurbeleid voor het Vlaamse onderwijs**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door de heer Jos De Meyer**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Gilbert Vanleenhove.

Vaste leden :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heren Luc Martens, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Karlos Callens, Julien Demeulenaere, mevrouw Claudine De Schepper, de heer Gilbert Van Baelen ;

de heren Pieter Huybrechts, Julien Librecht, Joris Van Hauthem ;

mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer André Van Nieuwkerke ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Dirk De Cock.

Plaatsvervangers :

mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Mieke Van Hecke, mevrouw Ingrid van Kessel ;

de heren Frans De Cock, André Denys, Cis Schepens, mevrouw Erna Van Wauwe ;

mevrouw Marijke Dillen, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Roland Van Goethem ;

de heren Lucien Suykens, Robert Voorhamme ;

de heer Flor Ory ;

de heer Kris Van Dijck.

*Zie :***1752** (2002-2003)

- Nr. 1 : Voorstel van resolutie
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door de heer Luc Martens, indiener	4
II. Algemene bespreking	5
III. Bespreking van de tekst van het voorstel van resolutie	7
III.1. Overwegende gedeelte	7
III.2. Vragende gedeelte	8
IV. Stemmingen	9
Tekst aangenomen door de commissie	10

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid besprak op 20 november 2003 het voorstel van resolutie van de heren Luc Martens, Jos De Meyer en Gilbert Vanleenhove betreffende het infrastructuurbeleid voor het Vlaamse onderwijs.

I. Toelichting door de heer Luc Martens, indiener

De heer *Luc Martens* verklaart dat het voorliggende voorstel van resolutie het gevolg is van de scherpe nood aan infrastructuurinvesteringen in het onderwijs. Het onderwijsbeleid volgt drie grote lijnen, namelijk personeel, werking en infrastructuur. De infrastructuurinvesteringen bedragen slechts 3 procent van het totale onderwijsbudget.

De scholen hebben behoefte aan kwaliteitsvolle gebouwen. Op het terrein wordt deze behoefte als een acuut probleem ervaren. Vooral de introductie van ICT heeft verstrekken gevolgen voor de klassieke schoolgebouwen. Deze technologie kan immers op verschillende manieren in het onderwijs worden geïntegreerd. Ze kan een ondersteunende rol spelen in het klassieke onderwijs. Ze kan ook, zoals in het afstandsonderwijs, het onafhankelijk leren mogelijk maken. Dit heeft een grote invloed op de manier waarop de beschikbare ruimtes worden benut.

Hoe meer de scholen leefschole en open leercentra zullen worden, hoe meer andere partners ze hierbij zullen betrekken. Steeds meer actoren zullen een deel van de verantwoordelijkheid moeten dragen. Op termijn zullen de inrichtende machten zelfs als een eindcontractant kunnen worden beschouwd.

De heer Martens vervolgt dat het klassieke beeld van een schoolgebouw, een rij gangen met klaslokalen, niet het beeld is van de toekomst. De bestaande infrastructuurinvesteringen dekken slechts een gedeelte van de behoeften. De scholen kampen met een aantal acute problemen. Hij denkt daarbij aan het gebrek aan functionele ruimte, aan de veiligheidsproblematiek en aan het langdurig gebruik van noodconstructies zoals containers.

Hij herinnert hierbij aan het gegeven dat de scholen die in het verleden een beroep op het Gebouwenfonds hebben gedaan, momenteel nog met een zware schuldenlast kampen. Dit probleem is nog steeds niet opgelost.

De financiering van het onderwijs verloopt momenteel door middel van enveloppen per onderwijsniveau. Deze enveloppen worden voornamelijk op basis van leerlingen- en kostenparameters opgesteld. Binnen het leerplichtonderwijs wordt een onderscheid gemaakt tussen het gemeenschapsonderwijs en het vrij onderwijs en tussen het basis- en het secundair onderwijs. Niet alle scholen krijgen dezelfde financiering.

Er is behoefte aan bijkomende parameters, zoals de verstrengde milieureglementering, het rationeel energieverbruik, de veiligheidscoördinatie en de ICT. Al deze ontwikkelingen worden momenteel budgettair nog niet gehonoreerd.

De heer Martens onderlijnt dat investeringen in schoolgebouwen een aantal positieve gevolgen hebben. Hij verwijst daarbij in eerste instantie naar het creëren van arbeidsplaatsen in de bouwsector en in de aanverwante sectoren.

De bouwsector klaagt al geruime tijd over het gebrek aan investeringen in de burgerlijke bouwkunst. De privé-bouwkunst floreert. Dit is onder meer een gevolg van de lage rentevoeten. De verschillende overheden in dit land, met inbegrip van de steden en gemeenten, gedragen zich een stuk terughoudender. Ten gevolge van allerlei manipulaties staan de budgetten van de gemeenten onder druk. De gemeenten zijn niet zeker van hun eigen toekomstige financiering en investeringsruimte.

Investeringen in gebouwen kunnen volgens de indiener een belangrijke tewerkstellingsfactor vormen. Per miljard frank dat in bouwwerken wordt geïnvesteerd, worden 325 manjaren gerealiseerd. Als de afgeleide tewerkstelling daarbij wordt geteld, komen we uit op 470 tot 480 manjaren per geïnvesteerd miljard. Bij renovatie is de jobcreatie nog groter.

Ook de valorisatie van het menselijk kapitaal is voor de heer Martens van belang. Uit internationaal onderzoek blijkt dat mensen hun omgeving creëren naar eigen beeld en gelijkenis. Iedereen woont anders en iedereen richt zijn kantoor helemaal anders in. Omgekeerd maakt de omgeving de persoon in kwestie ook tot wie men is. Er is interactie tussen de menselijke en materiële omgeving. Dat is duidelijk merkbaar bij mensen die in kansarmoede leven, maar er zijn ook positieve voorbeelden. Daarom heeft men er veel baat bij om het menselijk kapitaal van leerkrachten en leerlingen en van de lokale gemeenschap positief in te zetten. Hij verwijst in dit kader naar de Brusselse situatie waar de maatschappelijke achterstand groot is en

het patrimonium veel meer aan waarde heeft verloren dan op andere plaatsen. Investeren in schoolgebouwen is ook investeren in sociaal welzijn. Jongeren en leerkrachten zullen meer leer- en werkplezier beleven aan hun school.

Investeren in scholen is een interessante uitdaging voor de overheid met het oog op de ontwikkeling van een cultureel patrimonium. Goede bouwkunst is de verantwoordelijkheid van velen, maar in het bijzonder van de overheid. Daarom steunt de overheid investeringen in bijvoorbeeld een concertgebouw. Ook voor schoolgebouwen is interessante, boeiende architectuur in een combinatie van creativiteit en kwaliteit, mogelijk.

De heer Martens besluit dat het voorstel van resolutie de minister en de Vlaamse regering wil aansporen om het toekomstige scholenbouwbeleid te activeren. De resolutie omvat een planmatige uitbouw van de scholeninfrastructuur. Daardoor zou de infrastructuur worden geoptimaliseerd en zou sprake zijn van een intensiever gebruik, een openstelling voor de gemeenschap en een betere financiering. De creatie van een noodzakelijk financieel draagvlak kan door een publiek-publieke en een publiek-private samenwerking. Meten is weten en dus zal het doelmatig en kostenefficiënt middelen toekennen en verdelen, leiden tot een meer doorzicht beleid.

II. Algemene bespreking

De heer *Gilbert Van Baelen* herinnert eraan dat deze problematiek tijdens de voorbije jaren al uitvoerig aan bod kwam. Iedereen is zich bewust van de problemen met schoolgebouwen en met de infrastructuur voor het onderwijs. Daarvoor zijn een aantal historische redenen aan te halen, die niet alleen betrekking hebben op de wachtlijsten van de jaren tachtig. Het gaat volgens de spreker ook om de toestand van het gebouwenpatrimonium in het vrij katholiek onderwijs.

Sinds het Schoolpact heeft men duidelijk voor een bepaalde financieringsformule gekozen. Op dat ogenblik beschikte het katholiek onderwijs over genoeg eigen middelen en had het dus een zekere vrijheid. Hij heeft begrip voor het feit dat de inrichtende machten op veel minder extralegale inkomsten kunnen rekenen omdat er steeds minder geestelijken zijn. Dat vermindert de indirecte financiering. Het gebouwenpatrimonium is niet meer aangepast aan de hedendaagse noden en dat moet veranderen. Het is de plicht van de overheid om te zorgen voor een goede infrastructuur voor

alle kinderen op school. Er moet voor hem wel op korte termijn duidelijkheid komen over de plaats en rol van diverse actoren.

De heer *Julien Librecht* brengt aan dat het jaarverslag 2002 van de dienst Infrastructuur ernstig moet worden genomen. Vlaanderen scoort qua financiële beleidsruimte voor schoolinfrastructuur slecht. De wachtlijsten zijn alarmerend lang. De vragen in het voorstel van resolutie zijn terecht. Hij is niet van mening dat de tekst van de resolutie demagogisch klinkt, maar terecht en tekenend. Zijn fractie zal dit voorstel van resolutie goedkeuren.

De heer *Jos De Meyer* herinnert eraan dat de commissie enkele maanden geleden een brief heeft gestuurd naar premier Verhofstadt, toenmalig formateur, met de vraag om de BTW op schoolgebouwen te verlagen van 21 percent naar 6 percent. Op die brief kwam er tot op heden geen antwoord. Dit getuigt volgens de heer De Meyer niet van hoffelijkheid en respect voor het Vlaams Parlement. Hij stelt voor de heer Verhofstadt een herinnering te sturen.

De leden gaan hier unaniem mee akkoord.

De heer *Dirk De Cock* stelt dat iedereen de bezorgdheid die in het voorstel van resolutie wordt geuit, deelt. Het is een belangrijke opgave voor de beleidsmakers om de gebouwen en het patrimonium kwalitatief zo hoogstaand mogelijk te houden. Aangepaste accommodatie schept immers een beter leerklimaat. Dan gaat het niet alleen over het cognitieve, maar ook over het algemene functioneren van leerlingen, leerkrachten, directies, nl. het hele maatschappelijke onderwijsgegeven.

Hij is van mening dat het gebouwenpatrimonium in het defensief is gekomen vanaf het moment dat België zich ertoe verbond de Maastrichtnorm te bereiken en daartoe moest besparen. In het onderwijs kan men nauwelijks besparen, want lonen maken een groot aandeel van de begroting uit. De Maastrichtnorm werd weliswaar bereikt, maar dit ging ten koste van o.m. de scholeninfrastructuur met nog langere wachtlijsten tot gevolg. Om de nood te lenigen, zal heel wat inventiviteit nodig zijn.

Ook de heer *Kris Van Dijck* herinnert zich talrijke debatten over de voorliggende problematiek. In die zin verwijst hij naar een debat in de commissie onderwijs tijdens de regeerperiode van minister Van den Bossche, naar aanleiding van een aantal studies door de inspectie over de veiligheid van schoolgebouwen. De minister stelde toen dat hij

met een bang hart uitkeek naar het ogenblik dat er echt eens iets zou gebeuren. Die boodschap was duidelijk.

In dit regeerakkoord werd – een belangrijk element – de intentie uitgedrukt om het tijt te keren inzake de steeds toenemende achterstand bij de DIGO. Er doet zich volgens de heer Van Dijck ook een probleem voor in het gemeenschapsonderwijs. De cijfers spreken momenteel voor zich. Het gaat dan ook over een structureel probleem. Eind jaren vijftig en in de jaren zestig en zeventig zijn er enorm veel scholen gebouwd. Dat was noodzakelijk en terecht, maar nu zijn die gebouwen 50 jaar oud. Wie een eigen huis heeft, weet ook dat daar na een bepaalde tijd kosten aan komen. De evolutie van de laatste jaren en vooral de noodkreet van DIGO toen er sprake was van een bevrozing van de geldmiddelen, tonen aan dat deze resolutie een belangrijk document is om te zeggen dat er eindelijk werk van moet worden gemaakt. Als men dit luik van het regeerakkoord ten volle tot zijn recht wil laten komen tijdens de laatste maanden van de huidige legislatuur, kan men niet anders dan deze resolutie goedkeuren.

Hij wil niemand in het bijzonder met de vinger wijzen, maar men heeft het tijt niet kunnen keren. Een signaal van het parlement is dus belangrijk. Het gaat hier volgens de spreker over het maken van keuzes. Alle fracties zijn het eens over de ernst van de problematiek. Wat belet de meerderheid dan nog om de middelen te verhogen ? Hij is er zich van bewust dat een middelenverhoging op zich niet alles oplost. Er zijn nog een aantal problemen zoals de eigendomstitel, maar er werden hieromtrent reeds suggesties geformuleerd.

Een tijdje geleden werd gewag gemaakt van het oprichten van een agentschap voor de infrastructuur. Op welke wijze heeft dit agentschap zijn werkzaamheden opgestart ? Zijn er al resultaten ? In welke mate wordt er al gewerkt met PPS ? Heeft de privé-sector überhaupt interesse om zo te werken ?

Ook de BTW blijft volgens de heer Van Dijck een heikel punt. Als een lagere overheid investeert, profiteert de federale overheid hiervan via de BTW-inkomsten. Dat geldt niet alleen voor de Vlaamse Gemeenschap, maar voor alle overheden. Eigenlijk is het een vestzak-broekzakoperatie. Dit BTW-probleem moet zeker worden aangepakt.

De heer *Frans Ramon* sluit zich aan bij het pleidooi voor kwaliteitsvolle gebouwen. Het is een zeer reëel probleem. Hij is het eens met de analyse

in het voorstel van resolutie, maar treedt ook de heer Van Baelen bij over het feit dat men eerst de eigendomsstructuren moet bekijken voor men over een volledige financiering kan spreken.

Hij merkt een aantal evoluties op. Levenslang leren maakt de toekomst uit, maar het is niet duidelijk hoe dit zal evolueren. De school zal volgens de heer Ramon niet alleen een open leercentrum worden, maar ook de manier van het leren zal totaal veranderen. Daarbij moet men durven afstappen van het verleden. In heel wat scholen en klassen is de tijd blijven stilstaan. Men moet innovatief durven denken en evolueren. In die zin wil hij de idee van een leercentrum niet voldoende genoeg blijvend benadrukken. De wachtlijsten en de bedragen die ermee gemoeid zijn, vormen evenwel een gigantisch probleem. Dit kan men niet oplossen met wat extra middelen, die in deze regeerperiode trouwens al zijn gegeven.

Hij sluit zich ook aan bij de heer Van Dijck over de PPS. Alhoewel de PPS-formule voorgesteld wordt als een toverwoord dat in alle domeinen wordt opgeworpen, is het niet zeker dat de privé-sector voldoende geïnteresseerd is om hierin mee te stappen. Die formule zal wellicht niet alles oplossen.

De heer *Lucien Suykens* sluit zich aan bij de heer Van Baelen. Iedereen is het er over eens dat er dringend iets aan de schoolgebouwen moet worden gedaan. Er is een historisch deficit op dat vlak. Er bestond in het verleden een PPS-systeem bij het vrij katholiek onderwijs : er was privé-inbreng. Die inbreng zal meer dan waarschijnlijk tot nul worden herleid, wat de bedoeling is van het voorstel van de heer Martens. De heer Suykens is van mening dat men daarom niet alle hoop op de privé-inbreng kan stellen, want de meest geïnteresseerden van de privé-inbreng uit het verleden willen zich nu juist terugtrekken. Terwijl vroeger het katholiek onderwijs grote interesse had om te investeren, niet alleen in stenen, maar ook in de ideeën binnen die muren, is dat vandaag niet meer zo. Men zou het geld misschien wel ter beschikking willen stellen, maar men heeft het gewoon niet meer.

De heer Suykens is het volledig eens met het voorstel, nl. om de middelen voor infrastructuur substantieel te verhogen. Toch waarschuwt hij voor realisme : met de formulering ‘substantieel verhogen’, schept men verwachtingen die men niet zal kunnen inlossen.

Het is volgens de heer Suykens ook irreëel te bepalen dat de Vlaamse overheid de gebouwen volledig zal moeten betalen. In dat geval zal men over drie

of vier jaar met een put van 130 miljard frank zitten. Aangezien de schoolbesturen in dat geval zelf niet meer moeten bijleggen, zal ieder van hen een dossier indienen.

De meest dringende noodzaak is de verfraaiing van de schoolgebouwen. Een mooi en aan de heden-daagse noden aangepast gebouw stimuleert het sociaal gedrag veel meer dan om het even welke campagne. Dergelijke investeringen zouden een blijk van waardering voor de leerlingen en leerkrachten zijn.

De verlaging van het BTW-tarief naar 6 percent vormt voor de heer Suykens een mooi streefdoel. Deze verlaging zou heel wat mogelijkheden bieden. Dit moet evenwel op Europees vlak worden geregeld. Indien men een dergelijke maatregel wil doorvoeren, zal men daarom eerst op federaal niveau rond de onderhandelingstafel moeten plaatsnemen.

Tot slot stelt de heer Suykens dat de schoolgebouwen niet enkel mogen dienen om les te geven. Ze moeten, meer dan momenteel reeds het geval is, voor andere sectoren van de maatschappij worden opengesteld. Dit betekent voor hem ook dat de onderwijsinstellingen niet alleen voor deze infrastructuur mogen opdraaien. Indien de scholen worden opengesteld, moeten de andere betrokken departementen mee instaan voor het bouwen en het onderhouden van deze gebouwen.

III. Bespreking van de tekst van het voorstel van resolutie

III.1. Overwegende gedeelte

“11° dat investeren in schoolgebouwen meerdere belangrijke effecten en functies heeft, zoals : (...)

“b) het stimuleren van economische groei en van sociaal welzijn – zoals een betere gezondheidszorg, consolidering van het democratische bestel, politieke stabiliteit, minder armoede en ongelijkheid, betere milieuzorg, lagere criminaliteitscijfers – en dat als gevolg van het doelgericht investeren van overheidsmiddelen, een efficiënter gebruik ervan en de economische waardering die men aan leren geeft ;”

De heer *Karlos Callens* merkt op dat 11°, b), groot-sprakerig is geformuleerd. De uitspraak dat het bouwen van meer schoolgebouwen de politieke stabiliteit zal verbeteren, wekt de indruk dat

Vlaanderen vergeleken zou kunnen worden met Kongo of Angola.

“e) het bijdragen tot meer sociaal kapitaal, wanneer schoolgebouwen worden opengesteld en er via samenwerkingsverbanden sociale netwerken worden gevormd ;”

De heer *Karlos Callens* vindt de overweging vermeld bij 11°, e), erg belangrijk. Het openstellen van schoolgebouwen zal het sociaal kapitaal stimuleren en de vorming van netwerken bevorderen. Vooral de jeugd zou meer gebruik van de onderwijsinfrastructuur moeten kunnen maken. Dat momenteel sommige verenigingen schoolgebouwen kunnen gebruiken en andere verenigingen die mogelijkheid niet krijgen, is voor hem onrechtvaardig. Het gaat hier tenslotte om infrastructuur die grotendeels door de gemeenschap is betaald. Indien men een voorstel van decreet zou indienen om de jeugd de mogelijkheid te bieden om tijdens de vakantieperiodes deze gebouwen te gebruiken, zouden de indieners van het voorliggend voorstel van resolutie dit moeten steunen.

De heer *Gilbert Vanleenhove*, commissievoorzitter, verwijst naar 8° van het vragende gedeelte waarin men duidelijk verwijst naar het openstellen van de schoolinfrastructuur voor de gemeenschap. Deze infrastructuur wordt momenteel al vaak opengesteld, ook door vrije scholen.

De heer *Vanleenhove* vervolgt dat het openstellen van de schoolinfrastructuur in heel wat gevallen echter problemen oplevert. Vaak vragen scholen een kleine vergoeding voor de verwarmings-, verlichtings- en andere kosten. Een ambtenaar van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap heeft recent evenwel verklaard dat het vragen van een dergelijke vergoeding strijdig is met de vrijstelling van onroerende voorheffing. De betrokken ambtenaar heeft verklaard dat de vrijstelling niet langer geldt zodra een school een vergoeding vraagt.

Tot op heden waren scholen van het betalen van die onroerende voorheffing vrijgesteld. Indien ze een vergoeding vragen voor het gebruik van hun infrastructuur, zullen ze in de toekomst die onroerende voorheffing evenwel moeten betalen. Indien ze geen vergoeding vragen, draaien de scholen zelf voor alle kosten op. Het openstellen van de gebouwen tijdens de schoolvakanties zou een verhoging van hun werkingskosten inhouden.

Heel wat scholen hebben hierop besloten hun deuren weer te sluiten. Aangezien hun werkingstoelagen sowieso niet exuberant hoog zijn, vinden ze dat

die vrijstelling van kracht moet blijven. Indien ze de onroerende voorheffing moeten betalen, sluiten ze liever weer de deuren. De Vlaamse regering moet bepalen wat ze op dit vlak eigenlijk wil.

De heer *Frans Ramon* reageert daarop dat dit een onaanvaardbare toestand is. Hij stelt voor over dit onderwerp een brief te sturen aan de minister-president van de Vlaamse regering.

Mevrouw *Gracienne Van Nieuwenborgh* sluit zich aan bij het voorstel van de heer Ramon.

De overheid moedigt de scholen aan om hun deuren te openen waardoor heel wat scholen hun infrastructuur reeds ter beschikking stellen van grote en kleine verenigingen. Het wegvallen van de vrijstelling zou een tegenovergesteld effect kunnen hebben.

De heer *Gilbert Van Baelen* heeft er geen enkel probleem mee om de minister-president deze vraag voor te leggen. Hij wijst er evenwel op dat niet alle scholen dezelfde aanpak hanteren. Scholen hantieren diverse modaliteiten. De vraagstelling aan de minister-president moet daarom precies en concreet zijn.

Bepaalde gemeenten huren de schoolinfrastructuur collectief. Daarna verdelen ze de beschikbare ruimte onder de lokale verenigingen. Andere gemeenten kiezen voor collectieve investeringen. Deze voorafname op het investeringsbedrag fungeert eigenlijk als een huurbedrag.

Hij illustreert dit aan de hand van een concreet voorbeeld. Een school die 30 miljoen frank in het bouwen van een school wil investeren, kan dit bedrag op voorhand investeren en met het schoolbestuur afspreken dat dit als de betaling van een theoretische huurlast voor de komende vijftien jaar wordt beschouwd. Deze werkwijze biedt het schoolbestuur de mogelijkheid om onmiddellijk 30 miljoen frank te investeren.

In sommige gevallen verhuren scholen hun sportinfrastructuur aan professionele sportclubs. Indien bijvoorbeeld een professionele volleybalploeg de sporthal van een school afhuurt, ziet de heer Van Baelen geen reden om zich hierin te mengen. In dat geval gaat het om de huurprijs die de betrokken partijen overeenkomen. Het is niet de bedoeling de scholen op deze manier onrechtstreeks te subsidiëren.

De heer *Gilbert Vanleenhove* sluit zich aan bij de vorige spreker. Hij is ervan overtuigd dat een zeer groot gedeelte van het schoolpatrimonium voor de

lokale gemeenschap wordt opengesteld. Het is daarom nuttig de verschillende bestaande modaliteiten in kaart te brengen.

Mevrouw *Veerle Heeren* deelt de mening van de heer Vanleenhove. Mevrouw Heeren is ervan overtuigd dat schoolgebouwen slechts zeer uitzonderlijk om commerciële redenen worden verhuurd. Het probleem dat de heer Vanleenhove aankaart, gaat eigenlijk om een concurrentie tussen verschillende overheden en hun diensten. De inspecteur die zich tegen de vrijstelling van de onroerende voorheffing heeft uitgesproken, werkt eigenlijk voor het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Is de minister van deze feiten op de hoogte? Heeft de Vlaamse regering dit ooit al besproken?

Mevrouw *Marleen Vanderpoorten*, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, antwoordt dat de Vlaamse regering dit probleem nog niet heeft besproken. Zij wil een onderscheid maken tussen scholen die hun infrastructuur openstellen voor de lokale gemeenschap en scholen die hun gebouwen om commerciële redenen verhuren. Zij steunt het voorstel om de minister-president hierover een brief te sturen. Zij stelt voor haar en de minister van Financiën een kopie van deze brief te bezorgen.

III.2. Vragende gedeelte

“1° investeren in scholenbouw niet te beschouwen als ‘investeren in stenen’ ”

De heer *Gilbert Van Baelen* is van mening dat het voorstel van resolutie vrij demagogisch klinkt. In het vragende gedeelte t.a.v. de Vlaamse regering staat bvb. in punt 1 : ‘investeren in scholengebouwen niet te beschouwen als investeren in stenen’. Hij stelt dat dit in het verleden nooit is gebeurd.

De heer *Julien Demeulenaere* sluit zich aan bij de vorige spreker. Hij merkt op dat de indieners van het voorstel van resolutie vinden dat investeringen in schoolgebouwen niet als investeringen in stenen mogen worden beschouwd. Bedoelen ze dat dit in het verleden wel het geval is geweest of dat dit in de toekomst niet mag gebeuren? Er is een groot verschil tussen beide benaderingen. De eerste mogelijkheid houdt een blamage van de vroegere aanpak in. De tweede mogelijkheid is een fingerwijzing ten aanzien van de toekomstige aanpak.

– antwoord van de indiener

De heer *Luc Martens* antwoordt dat het bouwen van scholen in een breed perspectief moet worden

geplaatst. De betekenis van scholen in een gemeenschap beperkt zich niet tot het geven van lessen. De brede interacties overstijgen het bouwen van een pand.

“4° de financiële beleidsruimte voor schoolinfrastructuur substantieel te verhogen”

Een eerste amendement van de heer Gilbert Van Baelen, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh en de heren Frans Ramon, Dirk De Cock en Kris Van Dijck strekt ertoe in de derde streep, 4°, op de tweede regel, de woorden “substantieel te verhogen” te vervangen door de woorden “aan te passen” (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1752/2*).

De heer *Gilbert Van Baelen* licht toe dat de minister recent op een vraag om uitleg van de heer De Meyer geantwoord heeft dat er tijdens het huidige parlementaire jaar nog alternatieve voorstellen zullen worden gedaan om, zoals vermeld in 8° en 9° van het vragende gedeelte, publiek-publieke en publiek-private samenwerkingsverbanden aan te moedigen om tot een meer effectieve inzet van de middelen te komen.

“6° voor alle basisscholen en secundaire scholen de bouwkosten volledig te financieren en tegelijk een gemeenschappelijk beheer uit te werken”

Een tweede amendement van de heer Gilbert Van Baelen, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh en de heren Frans Ramon, Dirk De Cock en Kris van Dijck strekt ertoe aan de derde streep, 6°, de woorden “waarbij de eigendomsstructuur bepalend is” toe te voegen (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1752/2*).

De heer *Gilbert Van Baelen* licht toe dat indien de Vlaamse regering de bouwkosten volledig zou financieren, ook deze van het vrij initiatief, afspraken over de eigendomsstructuur van de gebouwen voorafgaandelijk vastgelegd moeten worden tussen de Vlaamse overheid en het privé-initiatief.

– 10° (nieuw)

Een amendement van de heer Jos De Meyer, mevrouw Brigitte Grouwels, mevrouw Veerle Heeren en de heren Luc Martens en Gilbert Vanleenhove strekt ertoe aan de derde streep een 10° toe te voegen, dat luidt als volgt :

“10° bij de federale overheid aan te dringen om de BTW op het bouwen van schoolinfrastructuur te verlagen tot 6 %.” (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1752/3*).

De heer *Luc Martens* licht toe dat dit amendement een gevolg is van het feit dat er nog geen duidelijk antwoord is gekomen op de brief aan de federale premier, de heer Guy Verhofstadt, waarover sprake in de algemene bespreking.

IV. Stemmingen

Het eerste amendement-Van Baelen wordt aangenomen met 9 stemmen, bij 4 onthoudingen.

Het tweede amendement-Van Baelen wordt unaniem met 13 stemmen aangenomen.

Het amendement-De Meyer wordt unaniem met 13 stemmen aangenomen.

Het aldus geamendeerde voorstel van resolutie betreffende het infrastructuurbeleid voor het Vlaamse onderwijs wordt unaniem met 13 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jos DE MEYER

Gilbert VANLEENHOVE

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op :

- 1° de regeringsverklaring van 14 juli 1999 en de beleidsnota van minister Marleen Vanderpoorten waar het thema 'infrastructuurproblematiek in het onderwijs' aan bod komt ;
- 2° het eindrapport van 11 juli 2002 van de studie 'Inkomsten en uitgaven van scholen in Vlaanderen – Kwantificering van de objectieveerbare verschillen', uitgevoerd door Deloitte & Touche ;
- 3° het jaarverslag 2002 van de Dienst Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs (DIGO) ;
- 4° recent onderzoek ;

– overwegende :

- 1° dat Vlaanderen zich – wat de financiële beleidsruimte voor schoolinfrastructuur betreft – achteraan in het Europese peloton en het OESO-peloton bevindt ;
- 2° dat Vlaanderen in zijn begroting onderwijs 2001 maar 2,8 % bestemd heeft voor investeringen in infrastructuur ;
- 3° dat er ook bij de begrotingsaanpassing na de begrotingscontrole van 2003 geen extra middelen werden vrijgemaakt voor investeringen in infrastructuur ;
- 4° dat er in Vlaanderen een grote behoefte aan kwaliteitsvolle schoolgebouwen bestaat ;
- 5° dat de bestaande overheidsinvesteringen in het Vlaamse onderwijs de infrastructuurbehoeften slechts in geringe mate dekken, waardoor er acute problemen bestaan als een gebrek aan (functionele) ruimte, problemen met de (brand)veiligheid, het (langdurige) gebruik van noodconstructies en de problematische (bouwfysische) staat van de schoolgebouwen in het bijzonder ;
- 6° dat de Vlaamse overheid een onderscheid maakt tussen een 100 %-financiering voor gemeenschapsscholen en een gedeeltelijke

subsiëring van 70 of 60 % van de bouwkosten voor respectievelijk het gesubsidieerd basisonderwijs en het gesubsidieerd secundair onderwijs ;

- 7° dat de Dienst Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs het werkjaar 2002 afsloot met een wachtlijst van dossiers die 789 miljoen euro vertegenwoordigt – en dat ten opzichte van het totale budget van DIGO van 134 miljoen euro voor 2002 en een budget van 108,6 miljoen euro voor 2003 ;
- 8° dat er eind mei 2003, 987 dossiers uit het vrije en 131 dossiers uit het officieel gesubsidieerd onderwijs bij DIGO lagen te wachten ;
- 9° dat scholen gemiddeld vijf jaar moeten wachten voor hun dossier groen licht krijgt en dat scholen die nu een dossier indienen, moeten wachten tot 2008 om te kunnen starten met (ver)bouwen ;
- 10° dat de discrepantie tussen de beschikbare middelen en de subsidieaanvragen steeds groter wordt ;
- 11° dat investeren in schoolgebouwen meerdere belangrijke effecten en functies heeft, zoals :
 - a) het verhogen van het aantal arbeidsplaatsen in de bouwsector en aanverwante sectoren ;
 - b) het stimuleren van economische groei en van sociaal welzijn – zoals een betere gezondheidszorg, consolidering van het democratische bestel, politieke stabiliteit, minder armoede en ongelijkheid, betere milieuzorg, lagere criminaliteitscijfers – en dat als gevolg van het doelgericht investeren van overheidsmiddelen, een efficiënter gebruik ervan en de economische waardering die men aan leren geeft ;
 - c) het ondersteunen van het menselijk kapitaal, dat zich uit in betere studieresultaten, in gunstige effecten op het leerlingengedrag, in gunstige effecten op de motivatie, het veiligheidsgevoel en het aanvoelen van effectiviteit tijdens het lesgeven bij de leerkrachten en in gun-

stige effecten op het schoolmanagement ;

d) het wegnemen van de negatieve invloeden die nu voortvloeien uit de minder goede staat van schoolgebouwen, die zich meestal in achtergestelde buurten bevinden ;

e) het bijdragen tot meer sociaal kapitaal, wanneer schoolgebouwen worden opengesteld en er via samenwerkingsverbanden sociale netwerken worden gevormd ;

f) het bijdragen tot een patrimonium met culturele duurzaamheid ;

– vraagt de Vlaamse regering :

1° investeren in scholenbouw niet te beschouwen als 'investeren in stenen' ;

2° de effecten van investeringen in schoolgebouwen op het vlak van werkgelegenheid, de accumulatie van menselijk kapitaal, de versterking van sociaal kapitaal en de bijdrage aan een gebouwenpatrimonium dat culturele duurzaamheid bezit, niet alleen meer in rekening te brengen, maar ook zo goed mogelijk te meten om zo doelmatig en efficiënt mogelijk te kunnen opereren en middelen toe te kennen en te verdelen ;

3° een scholenbouwbeleid te voeren dat zowel een kwaliteitsvolle onderwijsomgeving voor elk individu garandeert als bijdraagt tot de algemene ontwikkeling en het welzijn van de samenleving ;

4° de financiële beleidsruimte voor schoolinfrastructuur aan te passen tot een niveau waardoor :

a) Vlaanderen ten minste het Europese gemiddelde en het OESO-gemiddelde bereikt ;

b) de wachtlijsten bij DIGO zo snel als mogelijk worden afgebouwd ;

c) scholen niet langer gemiddeld vijf jaar hoeven te wachten voor ze kunnen starten met (ver)bouwen ;

5° de infrastructuurbehoeften in het Vlaamse onderwijs in hoge mate te dekken en dus af te stemmen op de gedetecteerde behoeften

om zo iedere gebruiker van schoolinfrastructuur in de meest optimale omstandigheden te laten werken en leren ;

6° voor alle basisscholen en secundaire scholen de bouwkosten volledig te financieren en tegelijk een gemeenschappelijk beheer uit te werken waarbij de eigendomsstructuur bepalend is ;

7° de investeringsmiddelen vast te leggen in een meerjarenperspectief, dat gebaseerd is op objectieve planningsgegevens ;

8° de schoolinfrastructuur te optimaliseren, zodat er door een bredere samenwerking een intensiever gebruik wordt gestimuleerd en de schoolinfrastructuur beter wordt opengesteld voor de gemeenschap ;

9° publiek-publieke en publiek-private samenwerkingsverbanden aan te moedigen om tot een meer effectieve inzet van de middelen – inclusief de financiering, bouw en exploitatie – te komen ;

10° bij de federale overheid aan te dringen om de BTW op het bouwen van schoolinfrastructuur te verlagen tot 6 %.